

Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşada V "Xarıbülbül" Beynəlxalq Folklor Festivalının açılışı olub

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva festivalın açılışında iştirak ediblər

Mayın 12-də Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşa şəhərində V "Xarıbülbül" Beynəlxalq Folklor Festivalının açılışı olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva festivalın açılışında iştirak ediblər.

Şuşa şəhərinin 270 illiyi ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamı ilə elan edilən "Şuşa ili"ndə keçirilən V "Xarıbülbül" Beynəlxalq Folklor Festivalı Heydər Əliyev Fondu, Mədəniyyət Nazirliyi və Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu tərəfindən təşkil olunub. Mayın 14-də başa çatacaq sayca beşinci festivala xarici ölkələrdən müxtəlif folklor üslublarında çıxış edən musiqiçilər, rəqs kollektivləri, həmçinin Azərbaycanın müxtəlif regionlarından folklor kollektivləri qatılıblar.

Festivalın açılış konserti Fikrət Əmirov adına Azərbaycan Dövlət Mahını və Rəqs Ansamblının ifasında "Vətən süitəsi" ilə başladı.

Sonra Əməkdar artistlər İlkin Əhmədov, Babək Niftəliyev və Səbinə Ərəblinin ifasında "Qarabağ şikəstəsi"nin sedaları Şuşa dağlarına yayıldı.

Vətən müharibəsində Azərbaycana əsl qardaşlıq dəstəyi göstərən Türkiyəni festivalda Türk Dünyası Musiqi və Xalq Rəqsləri Ansamblı təmsil edir. Ansamblın ifasında "Van yöresi" xalq rəqsi maraqla qarşılandı.

Azərbaycanın Xalq artisti Polad Bülbüloğlu "Çal oyna" xalq mahnısını, "Cəngi" Estrada Folklor Rəqs Ansamblı "Tənərə", Əməkdar artist Şirzad Fətəliyev və nəfəs alətləri qrupu isə "Turacı" xalq rəqslərini ifa etdilər.

Malinin Şeyx Tidiane Sek etnocaz qrupu "Sanqa Bo" kompozisiyasını, "Pakistan rəngləri" qrupu "Bhanqra" rəqsinə, Melitassi Gürcü Folklor Rəqs Ansamblı "Svanuri" rəqsinə təqdim etdilər.

Azərbaycan Dövlət Rəqs Ansamblı avar xalq rəqsinə, Tunisin "Yuma" dueti "Smek" kompozisiyasını, Özbəkistanın Baxor Dövlət Rəqs Ansamblı isə "Bayot" xalq rəqsinə ifa etdilər.

Daha sonra Əməkdar mədəniyyət işçisi aşıq Samirə Əliyeva və aşıq Əli Tapdıqoğlu "Qarabağ qaytağısı" saz havasını, Xalq artisti Polad Bülbüloğlu və Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasının "Xarıbülbül" rəqs ansamblı "Qarabağım" mahnısını səsləndirdilər.

Açılış konserti Əməkdar artist Aybəniz Həşimovanın və "Bülbüllər" qrupunun ifasında "Vətəndən pay olmayır" mahnısı ilə başa çatdı.

* * *

Hələ 2020-ci il noyabrın 8-də Prezident İlham Əliyev Şuşanın azad olunması münasibətilə xalq müraciətində qeyd etmişdi ki, Qarabağın tacı olan bu şəhər tezliklə dirçəldiləcək və özünün əvvəlki şöhrətini qaytaracaqdır. Ötən illik festivalın açılış mərasimində isə dövlətimizin başçısı "Biz bu gözəl ənənəni bərpa etdik və bundan sonra "Xarıbülbül" festivalı Şuşada hər il keçiriləcək", - demişdi. V "Xarıbülbül" Beynəlxalq Folklor Festivalının keçirilməsi Prezidentimizin həmin fikirlərinin əyani təsdiqidir.

Qeyd edək ki, Şuşa şəhərində ilk "Xarıbülbül" festivalı məşhur xanəndə, pedaqoq, Xalq artisti Seyid Şuşinskiyin (1889-1965) 100 illik yubileyi ilə əlaqədar 1989-cu ildə keçirilib. Tədbir həmin ilin mayında - Şuşada xarıbülbülün çiçəklənmə dövründə təşkil olunub. İlk festivalda yerli ifaçılarla yanaşı, keçmiş ittifaq respublikalarından Qırğızistan, Qazaxıstan, Rusiya (Başqırdıstan), Litva və Belarusdan da musiqi qrupları iştirak ediblər.

1990-cı ildən "Xarıbülbül" festivalı beynəlxalq status alıb. İkinci festivala Hollandiya, Almaniya, İsrail və Türkiyədən də folklor qruplarının dəvət edilməsi böyük marağa səbəb olub. Qarabağ münasibətinin başlaması ilə əlaqədar Şuşada ağır vəziyyət yarandıqından əsas konsertlər Ağdamda təşkil edilib. Festivalın bir sıra konsertləri Bərdə və Ağcabədidə də keçirilib. Ümumilikdə ikinci festivalda müxtəlif ölkələrdən 170-ə yaxın nümayəndə iştirak edib.

1991-ci ildə keçirilən III "Xarıbülbül" festivalına 25 ölkədən 300-ə yaxın nümayəndə qatılıb. ABŞ və Avstraliyadan olan rəssamlar da festivala təşrif buyurublar. Tamaşaçıların çoxluğu səbəbindən festivalın əsas konsertləri stadionlarda keçirilib. II və III festivalların yekun konsertləri Bakıda Heydər Əliyev Sarayında təşkil olunub.

Dördüncü festival 1992-ci il mayın 15-də başlamalı, o zamanadək keçirilənlərin ən möhtəşəmi olmalı idi. Dünyanın 30-dan çox ölkəsindən 500 nəfərin iştirakı nəzərdə tutulmuşdu. Lakin həmin ilin 8 mayında Şuşa şəhəri Ermənistan hərbi birləşmələri tərəfindən işğal edildiyindən "Xarıbülbül" festivalını burada təşkil etmək mümkün olmayıb. Festival yalnız qısa müddətdə Ağdam şəhərindəki İmarət kompleksində keçirilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli Azərbaycan Ordusunun Vətən müharibəsində şanlı Qələbəsinə sonra ənənəvi "Xarıbülbül" festivalı yenidən Şuşa şəhərində təşkil edildi. 2021-ci il mayın 12-13-də Şuşanın Cıdır düzündə Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı ilə keçirilən festivalın açılışında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və ailə üzvləri də iştirak ediblər.

Festival çərçivəsində milli rəqs, muğam sənəti təqdim olunub, ölkəmizin müxtəlif regionlarını və milli azlıqları təmsil edən folklor kollektivlərinin konsertləri keçirilib, Azərbaycan xanəndələrinin müxtəlif illərdə Şuşada lentə alınmış ifalarından ibarət videoçarxlar nümayiş etdirilib, klassik musiqi əsərləri təqdim olunub.

AMEA-da "Heydər Əliyev: Dövlətçilik təlimi və müasir dövr" mövzusunda konfrans keçirilib

səh. 2 ⇨

II "Xarıbülbül" rəsm və əl işlərindən ibarət Ümumrespublika yaradıcılıq müsabiqəsi keçirilib

səh. 7 ⇨

"Şuşa ili" çərçivəsində beynəlxalq konfrans keçirilib

səh. 8 ⇨

"Cənubi Xəzər hövzəsinin palçıq vulkanizmi və karbohidrogen sistemləri" adlı kitab çapdan çıxıb

səh. 9 ⇨

AMEA-da "Heydər Əliyev: Dövlətçilik təlimi və müasir dövr" mövzusunda konfrans keçirilib

Mayın 6-da AMEA-nın Rəyasət Heyətində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 99-cu ildönümünə həsr edilən "Heydər Əliyev: Dövlətçilik təlimi və müasir dövr" mövzusunda konfrans keçirilib.

Əvvəlcə konfransda Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda canlarını qurban vermiş şəhidlərimizin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Tədbiri giriş sözü ilə açan AMEA-nın prezidenti v.i.e., akademik Arif Həşimov müstəqil dövlətimizin memarı və qurucusu olan Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı qarşısındakı tarixi xidmətlərindən, dahi liderin elmi, siyasi, iqtisadi və mədəni quruculuq sahəsində, o cümlədən AMEA-nın bugünkü fəaliyyətində böyük rolundan danışdı. Bildirib ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müdrik siyasəti və tarixi uzaqgörənliyi sayəsində milli dövlətçilik ideyasının, həmçinin müasir Azərbaycan dövlətinin qurulmasına və xalqımızın müstəqillik arzusunun gerçəkləşməsinə nail olunub.

Akademik Arif Həşimov diqqətə çatdırıb ki, dünya şöhrətli siyasətçi Heydər Əliyev Azərbaycana rəhbərlik etdiyi dövrdə ölkəmizdə elmin, o cümlədən AMEA-nın inkişafına böyük diqqət və qayğı ilə yanaşıb. Ulu Öndərin ikinci dəfə hakimiyyətə gəlişindən sonra akademiyanın bağlanmaq təhlükəsi aradan qalxıb və Azərbaycan elminin yeni inkişaf mərhələsi başlanıb.

O, Ulu Öndər Heydər Əliyevin uğurlu daxili və xarici siyasətinin Prezident İlham Əliyev tərəfindən yüksələn xətlə davam etdirilməsi nəticəsində Azərbaycanın mühüm tarixi nailiyyətlər əldə etdiyini, 44

günlük Vətən müharibəsində qazanan tarixi Zəfərin Heydər Əliyev siyasətinin təntənəsi olduğunu vurğulayıb.

Daha sonra AMEA-nın vitse-prezidenti, akademik İsa Həbibbəyli "Müstəqillik yollarında: Heydər Əliyevdən İlham Əliyevə" adlı məruzə ilə çıxış edib.

Akademik İsa Həbibbəyli Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müstəqilliyimiz yolunda göstərdiyi xidmətlərdən bəhs edib. Bildirib ki, dahi şəxsiyyət Heydər Əliyev hələ SSRİ dövründə Azərbaycana rəhbərlik etdiyi illərdə herb sahəsində yüksəkixtisaslı kadrların yetişdirilməsi işinə böyük diqqət yetirmiş, Cəmişid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin açılmasına dəstək vermişdir. Onun sözlərinə görə, Ulu Öndər Azərbaycan dilinin 1978-ci il Konstitusiyasına dövlət dili kimi daxil edilməsinə nail olmaqla, Azərbaycan dövlət müstəqilliyinin böyük təməllərini atmışdır.

"Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xalqımız qarşısında xidmətlərinin nəticəsidir ki, ölkəmizdə azərbaycançılıq ideyaları hələ Sovet hakimiyyəti illərində formalaşmışdır", - deyərək bildirdi vitse-prezident əlavə edib ki, bu səbəbdən Azərbaycan keçmiş SSRİ-yə daxil olan digər ölkələrlə müqayisədə, müstəqillik qazandıqdan sonra milli ideologiyanı müəyyən etmək baxımından bir addım öndə idi: "Dahi lider Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycan dövlətinin banisi olduğu kimi, həm də Azərbaycan dövlət ideologiyasının banisidir".

Akademik İsa Həbibbəyli qeyd edib ki, müstəqilliyin ilk illərində Azərbaycan üçün zəruri olan bütün siyasi, ideoloji, hərbi, iqtisadi proseslər ən yüksək səviyyədə Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qətiyyətlə, ardıcılıqla və məqsədyönlü

şəkildə həyata keçirilmişdir. Böyük şəxsiyyət tərəfindən Azərbaycanın siyasi suverenliyinin əsaslarının yaradılması, müstəqil dövlətin konstitusiyasının təsdiq olunması ölkəmizin siyasi müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsi istiqamətində atılan vacib addımlardandır.

O, həmçinin iqtisadi suverenliyin təmin olunması istiqamətində icra olunan mühüm layihələrdən olan, 1994-cü ildə imzalanmış "Əsrin müqaviləsi"nin əhəmiyyətindən danışdı, onun beynəlxalq əhəmiyyətə malik olan müqavilə olmaqla yanaşı, həm də Azərbaycanın müstəqilliyinin manifesti kimi vacibliyini vurğulayıb. İsa Həbibbəyli dünya ölkələrinin bu müqavilənin işığında Azərbaycan dövlət müstəqilliyini yenidən tanıdığını bildirdi.

Vitse-prezident müstəqil Azərbaycan dövlətçiliyinin bərpası istiqamətində görülən mühüm işlərdən biri kimi 1990-cı il noyabrın 17-də Naxçıvan Ali Sovetinin sessiyasında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə müstəqilliyimizin əsas atributlarından olan üçrəngli bayrağımızın Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Bayrağı kimi qəbul edilməsinə nail olmasını xüsusi qeyd edib. Bildirib ki, Ulu Öndərin yorulmaz fəaliyyətinin nəticəsi olaraq torpaq islahatlarının həyata keçirilməsi, ordu quruculuğu, bazar iqtisadiyyatına keçid, ölkəmizdə özəl sektorun formalaşdırılması iqtisadi müstəqilliyə hesablanmış mühüm addımlar sırasındadır.

Akademik İsa Həbibbəyli əlavə edib ki, dahi şəxsiyyət Heydər Əliyev Azərbaycanın xarici siyasət konsepsiyasının yaradıcısı və icraçısı kimi Azərbaycana çox sayda tərəfdaşlar qazandırmış, dünyanın müxtəlif ölkələri ilə yaratdığı əlaqələr nəticəsində Azərbaycanın müs-

təqil dövlət kimi tanınmasına nail olmuşdur.

O, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin tarixi varisliyin parlaq nümayəndəsi kimi xidmətlərini qeyd edərək Prezident İlham Əliyevin siyasi hakimiyyətə gəlişinin və dövlət başçısı seçilməsinin bu tarixi varisliyin davamı olduğunu vurğulayıb. Məruzəçi Prezident İlham Əliyevin Ulu Öndərin yolunu daha da zənginləşdirdiyini, bu yolu layiqincə təmsil etdiyini və ölkəmizi dünyanın sayılıb-seçilən ölkələrindən birinə çevirdiyini diqqətə çatdırıb.

AMEA-nın vitse-prezidenti bildirdi ki, Prezident İlham Əliyev apardığı məqsədyönlü islahatlar nəticəsində ölkəmizdə şəxələndirilmiş iqtisadiyyat, çoxaspektli inkişaf prinsipini əsas götürərək tolerantlıq, multikulturalizm siyasətini uğurla tətbiq edir, Azərbaycanda siyasi həmrəyliyin formalaşmasına böyük töhfələr verir.

"Ulu Öndərin ən mühüm xidmətlərindən biri də Qarabağı dünyaya Azərbaycan torpağı kimi tanımaqdan ibarət idi", - deyərək akademik İsa Həbibbəyli Ümummilli Lider Heydər Əliyevin bu vəzifənin öhdəsindən də müvəffəqiyyətlə gəldiyini vurğulayıb. Əlavə edib ki, Ulu Öndərin layiqli davamçısı İlham Əliyev Qarabağın tarixi Azərbaycan torpağı olduğunu qazandığı böyük Zəfərlə bir daha təsdiq edib.

Sonra Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının Baş katibi, akademik Aşef Hacıyev "Ümummilli Lider Heydər Əliyev" adlı məruzə ilə çıxış edib. Bildirib ki, dahi şəxsiyyət Heydər Əliyev uzaqgörənliyi, qətiyyəti və cəsarəti, geniş dünyagörüşü ilə bir dövlət başçısı, aparıcı siyasi lider və diplomat kimi bütün dünyada tanınmışdır.

Akademik Aşef Hacıyev qeyd edib ki, Azərbaycanı gələcəkdə müstəqil dövlət kimi gören Ümum-

milli Lider SSRİ rəhbərliyi qarşısında təkidli tələblər irəli sürərək, strateji əhəmiyyətli bir sıra sənaye və istehsal müəssisələrinin respublikada inşasına nail olmuş, həyata keçirdiyi səmərəli islahatlarla çox qısa zamanda ölkəmizin iqtisadi inkişaf göstəricilərinə görə keçmiş ittifaq respublikaları arasında ilk yerlərdən birini tutmasını təmin etmişdir.

Məruzəçi görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin təşəbbüsü, zəhməti və uzaqgörənliyi sayəsində, böyük əziyyətlər bahasına tarixi addım atıldığını, SSRİ dövründə Cəmişid Naxçıvanski adına Hərbi Lisey yaradıldığını diqqətə çatdırıb. Vurğulayıb ki, məhz 50 il bundan öncə əsası qoyulmuş hərbi məktəbin yetişdirdiyi əsgər və zabitlər 44 günlük Vətən müharibəsində xalqımıza tarixi Zəfər yaşatdılar.

"Milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunmasında, mədəniyyətimizin inkişafında müstəsna xidmətlər göstərmiş böyük dövlət xadimi hər zaman milli kimliyi ilə qürur duymuş, çoxəsrlik mədəniyyətimizin və mənəvi dəyərlərimizin qorunub saxlanılmasını gələcək nəsillərə tövsiyə etmişdir. Hazırda Prezident İlham Əliyev tərəfindən Ulu Öndərin yürütdüyü siyasət uğurla davam etdirilir. Bu gün hər birimiz Azərbaycan vətəndaşı olaraq dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevi daim minnətdarlıq hissi ilə yad edirik, dərin hörmətlə anırıq", - deyərək akademik Aşef Hacıyev əlavə edib.

Tədbirdə, həmçinin Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun şöbə müdiri, filologiya elmləri doktoru Elnarə Akimova "Heydər Əliyev və Azərbaycan ədəbiyyatı", Aşqarlar Kimyası İnstitutunun icraçı direktoru, kimya elmləri doktoru Əfsun Sucayev "Azərbaycanda kimya sənayesinin inkişafında Heydər Əliyevin rolu", Radiasiya Problemləri İnstitutunun (RPI) aparıcı elmi işçisi, fizika elmləri doktoru Elçin Hüseynov "Azərbaycan elmi: Heydər Əliyevdən İlham Əliyevə" və AR Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının şöbə müdiri, RPI-nin aparıcı elmi işçisi, fizika elmləri doktoru Sakin Cabarov "Heydər Əliyev və Azərbaycan ordusu" mövzularında məruzələrlə çıxış edərək, Ulu Öndərin müvafiq sahələrdə həyata keçirdiyi uğurlu siyasətdən və əldə olunan nailiyyətlərdən danışdı.

Sonda AMEA-nın vitse-prezidenti, akademik Dilqəm Tağıyev və AMEA-nın müşaviri, akademik Yaqub Mahmudov çıxış edərək dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı və dövləti qarşısında çoxşaxəli fəaliyyətindən bəhs edib, Ulu Öndərlə bağlı xatirələrini bölüşüblər. Vurğulanıb ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyev bütün həyatını Azərbaycanın rifahına həsr edib, ictimai-siyasi fəaliyyəti dövründə Azərbaycanın inkişafı üçün çalışıb, millətimize, xalqımıza üçün əlindən gələni əsirgəməyib. Bu gün Ulu Öndərin siyasi kursu ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən yeni reallıqlar işığında uğurla və müvəffəqiyyətlə davam etdirilir.

Qeyd edək ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 99-cu ildönümü münasibətilə AMEA-nın bütün elmi müəssisə və təşkilatlarında silsilə tədbirlər keçirilib.

НАУКА

Сила в науке...

Низами Гянджеви

EJLM

Орган Президиума Национальной академии наук Азербайджана

Азәрбајҹан Милли Еҹлмәр Академијасы Рәуәсәт Неүәтнин органы

№ 16 (1326)

Четверг, 13 мая 2022 года

Газета выходит с 1984 года

Торжество политики великого лидера

В НАНА состоялась конференция "Гейдар Алиев: учение о государственности и современность"

В канун 99-летия со дня рождения общенационального лидера Азербайджана Гейдара Алиева в Президиуме НАНА состоялась конференция "Гейдар Алиев: учение о государственности и современность", посвященная этой знаменательной дате. Перед началом мероприятия минутой молчания была почтена память великого лидера и шехидов, отдавших свои жизни в борьбе за территориальную целостность Азербайджана.

Открыв мероприятие вступительным словом, и.о. президента НАНА, академик Ариф Гашимов рассказал об исторических заслугах великого лидера Гейдара Алиева, который является архитектором и строителем нашего независимого государства, перед азербайджанским народом, его огромной роли в сфере научного, политического, экономического и культурного развития страны, в том числе и в деятельности НАНА. Академик Гашимов сообщил, что благодаря мудрой политике и исторической дальновидности великого лидера Гейдара Алиева была воплощена в жизнь идея национальной государственности, а также мечта нашего народа об обретении независимости и построении современного Азербайджанского государства.

Новый этап в развитии НАНА

По словам исполняющего обязанности главы НАНА, в период своего руководства Азербайджаном всемирно известный политический деятель Гейдар Алиев с большой заботой и вниманием относился к развитию науки в стране, в том числе и НАНА. После прихода великого лидера к власти во

второй раз была устранена угроза закрытия Академии наук, начался новый этап развития отечественной науки. "В результате успешного продолжения внутренней и внешней политики общенационального лидера Гейдара Алиева, которое осуществляется Президентом Ильхамом Алиевым, Азербайджан добился важных исторических успехов, а Победа, одержанная в ходе 44-дневной Отечественной войны, является торжеством политики великого лидера", - резюмировал он.

Затем с докладом "На пути к независимости: от Гейдара Алиева к Ильхаму Алиеву" выступил вице-президент НАНА, академик Иса Габиббейли. Говоря о заслугах общенационального лидера на пути к нашей независимости, академик Габиббейли сообщил, что гениальный политический деятель Гейдар Алиев еще в период своего руководства Азербайджаном в советские годы уделял большое внимание подготовке высокоспециализированных военных кадров и оказал большое содействие открытию Военного лицея имени Джамшида Нахчыванского, а добившись включения азербайджанского языка в качестве государственного в Конституцию Азербайджана 1978 года, великий лидер заложил фундамент государственной независимости нашей страны.

Отметив, что непреходящей заслугой общенационального лидера Гейдара Алиева перед нашим народом является и формирование в стране идей азербайджанства еще в советские годы, академик Иса Габиббейли добавил, что по этой причине Азербайджан был на шаг впереди других постсоветских республик с точки зрения определения национальной идеологии после об-

ретения независимости: "Гениальный политический деятель Гейдар Алиев является основателем как независимого Азербайджанского государства, так и государственной идеологии Азербайджана. В первые годы независимости великий лидер решительно, последовательно и целенаправленно претворял в жизнь все мероприятия, направленные на политическое, идеологическое, экономическое развитие Азербайджана, а также на усиление военной мощи страны. Формирование основ политического суверенитета Азербайджана и принятие Конституции независимого государства - важные шаги, сделанные общенациональным лидером для укрепления политической независимости страны".

Манифест независимости

Также вице-президент говорил о значении подписанного в 1994 году "Контракта века", который является важным проектом, нацеленным на обеспечение экономического суверенитета, и подчеркнул, что, будучи договором, имеющим огромное международное значение, этот документ считается манифестом независимости Азербайджана, в свете которого мировые державы вновь признали государственную независимость нашей республики.

Говоря о важных мероприятиях, реализованных с целью восстановления государственности независимого Азербайджана, академик Иса Габиббейли особо отметил, что 17 ноября 1990 года на сессии Верховного совета Нахчывана по инициативе общенационального лидера Гейдара Алиева трехцветный флаг, являющийся одним из основных атрибутов нашей независимости, был принят в качестве государственного флага Нахчыванской Автономной Республики. Кроме того, по мнению ученого, в результате неустанной деятельности великого лидера были осуществлены земельные реформы, реализованы мероприятия по построению национальной армии, переходу к рыночной экономике, формированию частного сектора в стране, и все эти важные шаги обеспечили экономическую независимость республики.

Вице-президент НАНА добавил, что, являясь создателем и исполнителем концепции внешней политики Азербайджана, общенациональный лидер Гейдар Алиев привлек в республику многочисленных партнеров, наладил связи со многими странами мира и добился признания Азербайджана в качестве независимого государства.

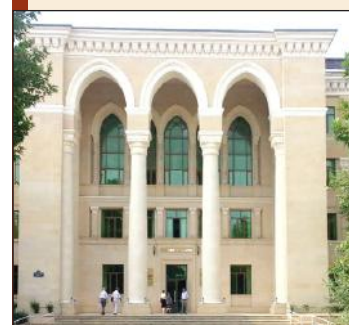
Говоря о заслугах Президента Ильхама Алиева, являющегося блестящим примером исторической преемственности, докладчик подчеркнул, что глава государства, будучи достойным продолжателем традиций, заложенных великим лидером Гейдаром Алиевым, еще больше обогатил его наследие и поднял авторитет республики на международной арене: в результате целенаправленных реформ, проводимых главой государства, в стране успешно развивается экономика, претворяется в жизнь политика толерантности и мультикультурализма, формируется политическая солидарность.

(продолжение на стр. 14)

От строительства современного государства к Великой Победе

стр. 14 ⇨

На соискание Государственной премии Азербайджанской Республики

стр. 15 ⇨

Расширяя научные связи

стр. 15 ⇨

В бассейне Средней Куры

стр. 16 ⇨

Работы, представленные на соискание Государственной премии Азербайджанской Республики

Монография "Явления переноса в дисперсных средах" (на английском языке, London - New-York, CRC Press) и совокупность трудов по фундаментальным исследованиям в области нефтяных дисперсных систем (авторы: Гудрат Келбалиев, Дильгам Тагиев, Сакит Расулов).

ния реологических свойств, важных для добычи и транспорта нефти, а также ее переработки.

Проведенные в последние годы теоретические исследования авторов были связаны с разработкой моделей нелинейной фильтрации тяжелых нефтей в пористой среде нефтяного пласта, с гидродинамикой и реологией течения, с явлениями переноса и осаждения частиц из нефтяного потока, которые успешно использованы для решения практических задач. Следует отметить, что течение тяжелых нефтей в транспортных трубах и нефтяных оборудованях сопровождается негативным фактором, вытекающим в результате осаждения асфальто-смолистых веществ и парафиновых соединений на внутренней поверхности труб и оборудования за счет диффузии и гравитации, что приводит к увеличению энергетических затрат на прокачку единицы продукции.

Разработанные модели были успешно использованы в различных странах мира, в том числе Американским институтом аэродинамики и астронавтики для решения проблемы кипения жидкости в условиях космической невесомости (2010-2012), и были положены в основу диссертаций университетов Bergen (Норвегия, 2009), Nottingham и Canterbury (Англия, 2010-2011) и других стран. В нашей республике разработанные модели были успешно использованы для расчета и интенсификации процессов разделения нефтяных эмульсий, а также для интенсификации процесса первичной переработки тяжелой нефти с учетом рециркуляции.

Нефтяные дисперсные системы или тяжелые нефти представляют собой совокупность несущей фазы - жидкая нефть и дисперсной фазы, состоящей из множества частиц и включений различного агрегатного состояния. Дисперсная фаза в нефти вклю-

чает макрочастицы типа капли воды, газовые пузыри, твердые частицы (песок, глина) и растворенные в ней микрочастицы - асфальтены, смолы, кристаллы парафинов, появляющихся при низких температурах, что придает тяжелым нефтям высокую вязкость. Физическое состояние нефтяной дисперсной системы определяется количеством содержащимся дисперсной фазы и размерами частиц разного сорта и природы. Структурная эволюция в неравновесных нефтяных дисперсных системах связана с непрерывным взаимодействием между частицами, приводящими к образованию более сложных и неупорядоченных структур разного уровня (агрегаты, кластеры агрегатов и т.д.) в результате протекания скачкообразных процессов коагуляции, агломерации и разрушения. Проведенные в этой области исследования направлены на разработку феноменологических моделей гидродинамики, тепло- и массопереноса при течи тяжелых нефтей, а также их реологии и разработке новой модели фильтрации и гидравлической диффузии нефти в пористой среде.

Результаты по исследованию нефтяных дисперсных систем опубликованы в таких международных индексированных журналах, как Chemical Engineering Science, Aerosol Science, Powder Technology, Journal of Dispersion Science and Technology, Colloid and Surface Science, "Теоретические основы химической технологии", "Инженерно-физический журнал", "Нефтепромысловое дело", "Оборудование и технология для нефтегазового комплекса" (Россия) и т.д.

Результаты исследований также опубликованы во многих монографиях: "Гидродинамика и массоперенос в дисперсных средах", Санкт-Петербург, 2014, 567 с.; "Нефтяная гидродинамика", Москва, 2015, 352 с.; "Механика и реология нефтяных дисперсных систем", Москва, 2017, 462 с.; "Явление переноса в дисперсных средах" (Transport Phenomena in Dispersed Media, London - New York, 2019); "Реология структурированных нефтяных эмульсий", (Rheology of structured oil emulsions, London, 2021).

Представленная монография авторов "Transport Phenomena in Dispersed Media" (London - New York, CRC Press, 2019, 434 pages) была издана одним из наиболее влиятельных академических изданий Taylor & Francis Group в США и распространена в страны Северной и Южной Америки, в

Англии и Европе, в Австралии и Новой Зеландии. В печати имеется очень много положительных отзывов о данной монографии. Следует отметить отзыв президента Академии естественных наук России, профессора О.А.Кузнецова, ректора Государственного нефтяного технического университета, академика Р.Н.Бахтизина, а также отзывы, опубликованные в журналах "Нефтепромысловое дело", "Нефтегазовое дело", "Инженерно-физический журнал" и во многих других интернет-страницах.

Монография представляет научный и практический интерес для специалистов в республике и за рубежом, занимающихся проблемами добычи, транспорта и переработки тяжелых нефтяных дисперсных систем, а также будет полезной для студентов, магистрантов, докторантов и инженеров технологических специальностей и является вкладом азербайджанских ученых в мировую науку в этой области.

Авторы работы, представленной на соискание Государственной премии Азербайджанской Республики, являются достаточно известными учеными в общественной и научной жизни страны.

Академик Дильгам Тагиев является автором 28 монографий, книг и учебников, 65 патентов и 530 напечатанных за рубежом статей (всего 830), единственный азербайджанский химик, удостоенный премии имени Комсомола СССР в 1983 году. Индекс Хирша (h-index) 16, i10-index 34.

Член-корреспондент Национальной академии наук Азербайджана Гудрат Келбалиев - автор 9 монографий, 14 патентов и 220 трудов, напечатанных за рубежом (всего 270). h-index 12.

Профессор Сакит Расулов автор 12 монографий, 14 патентов и 135 статей, напечатанных за рубежом (всего 250). h-index 8.

В заключение отметим, что опубликованные в международных изданиях монографии (общий объем 1 850 стр.) и более 30 статей в индексированных международных журналах, охватывающих исследования в области нефтяных дисперсных систем, по научному уровню и значению вполне соответствуют требованиям для присуждения Государственной премии Азербайджана в области науки, техники, архитектуры, культуры и литературы.

Ариф ГАШИМОВ, академик, и.о. президента НАН Азербайджана, Фахраддин КАДИРОВ, академик, директор Института нефти и газа

В НАНА состоялась встреча вице-президента НАНА, академика Ибрагима Гулиева с главой Тбилисского регионального офиса Германской службы академических обменов (DAAD) Гебхардом Реулом и координатором образовательных и стипендиальных программ офиса в Азербайджане Севяр Гараевой.

В мероприятии также приняли участие заведующий научно-организационным отделом Президиума НАНА, доктор философских наук, доцент Рустам Рустамов и завотделом международного научного сотрудничества, доктор философских наук, доцент Эмира Алирзаева.

По словам академика Гулиева, научные учреждения академии имеют широкие связи с различными немецкими научными структурами в области нефтехимических процессов, цифровых технологий, искусственного интеллекта, машинного обучения,

Расширяя научные связи

Обсуждены возможности сотрудничества между НАНА и Германской службой академических обменов

биомедицины, продовольственной безопасности, которые необходимо укреплять и далее.

Гебхард Реул, в свою очередь, сообщил, что Бакинское информационное бюро DAAD было объединено с региональным центром, которые стали функционировать в других странах. "Мы заинтересованы, - подчеркнул он, - в расширении научных и образовательных связей между Германией и Азербайджаном, а стипендиальные программы DAAD продолжают поддерживать обмен азербайджанскими студентами, учеными и специалистами. Кроме того, в Германии существуют краткосрочные и долгосрочные индивидуальные стипендиальные программы для проведения ис-

следований в Германии, а также программы поддержки обучения немецких профессоров в Азербайджане, прием заявок на которые начнется в ноябре".

Далее доцент Рустамов проинформировал об опыте взаимодействия с DAAD в области космических исследований, сообщив, что в этом направлении подписан документ о сотрудничестве и внесены предложения по расширению германо-азербайджанских научных связей.

О совместных исследованиях, проводимых НАНА с различными европейскими научными и образовательными учреждениями, присутствующими проинформировала завотделом международного научного сотрудничества Эмира

Алирзаева. Она отметила успешный опыт программы двойной докторантуры, реализации программы магистратуры в НАНА и тот факт, что выпускники обучаются на уровне докторантуры в ведущих учебных заведениях мира, а также предложила использовать программы DAAD для привлечения немецких профессоров.

Отметим, что в ходе встречи было решено провести информационный онлайн-день для предоставления исследователям подробной информации о программах и правилах подачи заявок. А в завершение мероприятия Гебхард Реул пригласил руководство НАНА на июньскую церемонию открытия Тбилисского регионального офиса.

